

Tóth Tibor

BIRITZ ÁKOS LÉGTORNÁSZ A LEVEGŐBEN...

A hetvenes években a tsz-tagokkal sokszor látogattuk a Fővárosi Nagycirkusz előadásait. Fiatalkoromban magam is bűvészkedtem kisebb közösségek szórakoztatására. Riportot készíteni egy sikeres, fiatal fényszarui artistával kihívást jelent. Az internetről felkészültem, nevét beütve a Google keresője 1840 találatot jelzett, ami nem kis eredmény egy 22 éves artista esetében. A Városi Értéktárban találkozunk, mintha mindig is ismertük volna egymást, közvetlen, jó kedélyű, szerény, mosolygós fiatalember. Nehezen, de elfogadta, hogy tegeződjünk.

Névjegy: Biritz Pál és Papp Éva szülők második fiúgyermeké, Biritz Ákos 1994. május 2-án született. A Kossuth úti óvodába járt, majd az első négy osztályt Jászfényszaru Tóthné Takács Ilona osztályában végezte. Jászberényben 9 évesen belekóstolt a szertornába, de a képzés megszűnt. Édesanyja kezdeményezésére 10 évesen Budapestre került, kollégistaként délelőtt általános iskolai tanulmányait folytatta, délután artistaképzőbe járt. A középiskolát a Magyar Táncművészeti Főiskola Nádasi Ferenc Gimnáziumában délutáni képzésben végezte, 2013-ban érettségizett. A középiskolával párhuzamosan délelőtt artistaképzőbe járt, és 2013-ban artistaképesítést szerzett. 2012-től már a nagyközönség is láthatta produkcióit. Két évig a Recirquel Újcirkusz Társulat tagja, majd vendégművésze. Több külföldi turnén részt vesz, jelenleg szabadúszó. 2016 januárjában a XI. Budapesti Nemzetközi Cirkuszfesztiválon (13 ország, 75 fellépő, 30 műsorszám) Magyarországot három artista, köztük a legfiatalabb Biritz Ákos gurti számmal képviselte. A 12 különdíjból kettőt (a Latinai Nemzetközi Cirkuszfesztivál különdíja és a Velérie Fratellini francia zsűri tag különdíja) elhozott, majd március 15-én a Fővárosi Nagycirkuszban a Cirkuszművészet Ifjú Csillaga díjjal tüntették ki. A díjat 1991 óta – a Hortobágyi Károly-díjhoz hasonlóan – március 15-én ítéli oda évente egy 7 tagú kuratórium. A rézből készített nevető bohóc műalkotás Feldman László szobrász munkája. Bátyja, Dávid az ELTE végzős jogászhallgatója, ügyvédnek készül.

– *Biztos neked is feltették kisgyermek korodban a nagy kérdést, hogy mi leszel, ha nagy leszel?*

– Igen tőlem is megkérdezték, és 9 éves koromig következetesen állatorvost választottam. Ezt követően – mivel mindig is örökmozgó, fára mászó gyerek voltam – érdeklődésem a torna, a sport irányába terelődött. Szüleim úgy gondolták a fölös energiám levezetésére a szertorna megfelelő lesz. Indult egy csoport Jászberényben Szőke Péter vezetésével, melyre beirattak. Sajnos a csoport működése néhány hónap után megszűnt, de érdeklődésem a torna iránt még inkább erősödött.

– *Hogyan kerültél 10 évesen Budapestre?*

– Édesanyám találta meg a Baross Imre (az intézeti rangra emelt iskola első igazgatója, 1986-ban hunyt el) Artistaképzőt Budapesten, ahol 10 éves kortól 4 év alap, majd 4 év szakirányú artistaképzés folyik. Egy előkészítő kurzus után, sikeres felvételi vizsgát tettem.

A Fővárosi Nagycirkusz 2016. március 15-i ünnepi műsora előtt a képen bal oldalt Eötvös Tibor, az Artistaművészek Szakszervezetének elnöke, mellette Biritz Ákos artistaművész a Cirkuszművészet Ifjú Csillaga díj átvétele után, kezében az oklevél és a nevető rézbohóc. A kitüntetést Szabó Tünde a sportért felelős államtitkár, Fekete Péter miniszteri biztos, a Magyar Cirkusz és Varieté Nonprofit Kft. ügyvezetője és Eötvös Tibor adta át.

Kollégiumi elhelyezést kaptam, és reggel 8-tól 18 óráig kötött programban volt részem. Dél előtt iskola, délután artista általános alapképzés.

– *Az első négy évben milyen artista alapképzésben részesültek?*

– Ügyességi, balett, akrobatika, függőszer, pantomim és színész mesterség.

– *A következő négy év a szakosodást jelentette, délelőttönként az artistaképzőben, délután pedig általános gimnáziumba jártál, összeegyeztethető volt a kettő?*

– Igen. A légtornász szakirányt választottam, ezen belül is a gurnti keltette fel érdeklődésemet, emelt szinten tanultunk még akrobatikát, színészmesterséget, jazz balettot. A délelőttönkénti fásztzó szakmai munka után felüdülést jelentettek a délutáni gimnáziumi órák.

– *Légtornász vagy, azon belül gurntízol. Mit jelent ez pontosan?*

– Ez egy olyan cirkuszi eszköz, ami két lapos kötélből (gurntiból) áll. Az egyik végük felfüggesztett, a másik pedig önmagába visszavarrott, így egy csúszóhurokban végződik. Ez a csuklót, néha a bokát tartja, és így végeznek különböző mutatványokat a légtornászok.

– *2013-ban leérettségigtől, megszerezted az artistaképesítést, gyorsan el tudtál helyezkedni?*

– Nekem szerencsém volt, tanulmányaim befejezését megelőző tanévben már együtt dol-

A XI. Budapesti Nemzetközi Cirkuszfesztiválon, a Fővárosi Nagycirkuszban Biritz Ákos légtornász gurtniszám előadása közben 2016. január 7-én

goztam Vági Bencével (koreográfus-rendező), aki megszervezte a Sziget Fesztiválon, majd a Millenáris Parkban való fellépéseket, de a Fővárosi Nagycirkuszban is foglalkoztattak egy időben. Tagja lettem, majd vendégművésze a Recirquel Újcirkusz Társulatának, és az első produkcióban, a Cirkusz az Éjszakában felléptem, melyet a Művészetek Palotájában és más helyen is többször bemutattunk. Legközelebb ezt az előadást június 30-án, július 1-jén és 2-án a Művészetek Palotájában, majd július 27-én a Szarvasi Vízi Színházban adjuk elő.

– *Tartalmában mit jelent az újcirkusz kifejezés?*

– A színház és cirkusz közötti előadásmód, nincsenek állatokat felvonultató számok, dramaturgiaiag jól felépített, az érzelmek és történeti megjelenítés kerül előtérbe. Fontos szerepet kap a zene, a látvány, a fény és a kosztüm.

– *Egy cirkuszművész régen és manapság is, ha sikeres, a világot járja, az elmúlt három évben hol, mely országokban jártál?*

– Oroszországban, Franciaországban többször is, és Japánban. Az ősszel meghívásom van Olaszországba, azt követően Spanyolországban is fellépek.

– *Az artista szakmához rengeteg türelem, szorgalom, kitartás, bátorság kell, nincs benned félelem előadás közben?*

– A számaimat biztosítókötél és védőháló nélkül végzem 10-20 méter magasságban, a pakliban mindig benne van, hogy ez az utolsó, de élvezem ennek tudatában is.

– *Milyen új szakmai terveid vannak a közeljövőben, honnan veszed az ötleteket?*

– Meghívást kaptam Olaszországba az idei Latinai Cirkusz Fesztiválra, amely világviszonylatban az elsők között van a rangsorban. Az elveim köteleznek, hogy új és eddig nem látott produkcióval jelenjek meg. A gurtni szám fizikai határát próbálom meghaladni, ami nem könnyű feladat. Inspirálnak a különböző művészek hasonló produkciói. Mindig izgalmas mások gyakorlatait nézni, hiszen a kulturális, földrajzi és mindennapi életbeli különbségek itt is megjelennek, és így mindig tanulhatok valami újat. Természetesen én is találok ki új figurákat, igyekszem a kísérletek során teljesen új elemeket létrehozni. Egy produkció 3-8 perc közötti időtartamú, mely napi 6-8 óra edzés a próbateremben, a teljes alkotási folyamat több hónapot vesz igénybe.

– *Januárban két fesztivál különdíj, márciusban szakmai kitüntetés, az elismerések hogyan hatottak rád?*

– Pozitívan, ösztönzően hat további munkámhoz. A fesztivál különdíjak azért nagyon fontosak, mert a szakma ezekre felfigyel, akinek neve van a szakmában, megkeresik, és leszerződtek egy-egy szezonnra. A kitüntetés az eddigi munkám elismerése, de állandóan bizonyítani kell, muszáj keményen dolgozni, pontosnak lenni, ebben a szakmában a legkisebb hiba sem megengedett.

– *Úgy gondolom, fiatal korod ellenére lokálpatrióta vagy, hallottam, tanyád van Fényszaru határában. A világjárta, magad korú fiatal emberek elsősorban nem tanyát vesznek a megtakarított pénzükből. Mit jelent neked Jászfényszaru?*

– A monostori határhoz közel, a Kis dűlőben 18 éves koromban vettem egy tanyát. Tudom, egy légtornász 30 éves kora körül kiöregszik a szakmából, gondolni kell a jövőre, és talán abban fontos szerepet kap ez a tanya is. Igaz, fiatalon kerültem el Fényszaruról, de a gyökereim itt vannak, jó ide visszajönni és majd végleg letelepedni. A város az utóbbi időben nagy fejlődésen ment keresztül. Talán három éve egy hosszabb külföldi fellépés miatt négy hónapig nem tudtam hazajönni, majd mikor leszálltam a Budapesti járatról csak néztem, hogy tényleg Fényszarun vagyok-e, a buszmegálló, a városháza, a szökőkút, a főtér teljesen megváltozott, megszépült.

– *Záró kérdés: mit tartasz értéknek és fontosnak a mindennapok során?*

– Az embernek legyenek elvei, reális elképzelései, céljai a közeli és középtávú jövőjét illetően. Kitartással, szorgalommal sok minden elérhető, ami később kamatozik és boldogulást szolgálja.

– *Köszönöm a tartalmas beszélgetést, gratulálok az olvasók nevében az elért sikereidhez, és büszkék vagyunk rád, hogy már 22 évesen szerte a nagyvilágban öregbítetted a Jászság, ezen belül városunk, Jászfényszaru hírnevét. Kívánjuk, hogy világrekord kísérleted sikerüljön, és olvashassuk neved a Guinness rekordok könyvében.*